

SPRAWOZDANIA

Urszula Szybowska

Biblioteka Politechniki Gdańskiej

e-mail: ursszybo@pg.edu.pl

 <https://orcid.org/0000-0003-0853-0885>

Międzynarodowa konferencja IATUL Seminar 2019 „Organizacyjne i prawne aspekty Otwartej Nauki” (Gdańsk, 10–11 grudnia 2019 r.)

Biblioteka Politechniki Gdańskiej (dalej: BPG) aktywnie wspiera proces rozwoju współpracy międzynarodowej, który od wielu lat ma miejsce na macierzystej uczelni. Uczestniczy ona również w licznych projektach i programach realizowanych na polu internacjonalizacji. Strategia rozwoju usług biblioteki akademickiej funkcjonującej w coraz bardziej umiędzynarodowionym środowisku, którą jest BPG, opiera się zarówno na dostosowaniu swoich zbiorów i usług do potrzeb użytkowników zagranicznych, uczestniczeniu w Programie ERASMUS+, jak i na współpracy z organizacjami międzynarodowymi. Wspólne działania podejmowane z instytucjami bibliotekarskimi oraz promującymi otwartą naukę z różnych stron świata, stanowią dla bibliotekarzy z Politechniki Gdańskiej nieocenione źródło nowych umiejętności i doświadczeń. Jedną z takich organizacji jest International Association of University Libraries (dalej: IATUL). BPG posiada swoich przedstawicieli w strukturach wspomnianych organizacji: w IATUL Board of Directors oraz w SPARC Europe Board of Directors zasiada Dyrektor BPG Anna Wałek, zaś Magdalena Szuflińska-Żurawska, Kierownik Sekcji Informacji Naukowo-Technicznej BPG, bierze aktywny udział w pracach Special Interest Group for Library Services related to Research Data Management (SIG-DATA) w ramach IATUL. Dzięki aktywnej partycypacji w międzynarodowych programach, pracownicy BPG posiadają coraz szerszą wiedzę z zakresu bieżących trendów w bibliotekarstwie, informacji naukowej i usług oferowanych społeczności akademickiej.

Fot. 1. Okładka broszury konferencyjnej (IATUL Seminar 2019 „Organizing the Open Science Framework – Strategies and Legal Aspects”, 2019)

Źródło: IATUL Seminar 2019 „Organizing the Open Science Framework – Strategies and Legal Aspects” (2019). Pobrane 16 kwietnia 2021, z: <https://pg.edu.pl/documents/611754/90939399/broszura%20na%20stron%C4%99.pdf>.

BPG jest także inicjatorem interesujących działań, które wpisują się w zakres rozwoju współpracy międzynarodowej pomiędzy różnymi organizacjami bibliotekarskimi w Europie i na świecie. Przykładem takich inicjatyw było zorganizowanie w dniach 9–11 grudnia 2019 r. IATUL Seminar 2019 (zob. fot. 1). Wydarzenie to odbyło się w Sopocie, w sali konferencyjnej hotelu Eureka. Stowarzyszenie Bibliotek Uniwersyteckich IATUL jest międzynarodową organizacją, a seminaria i konferencje pod jego auspicjami stanowią doskonale forum wymiany wiedzy i doświadczeń bibliotekarzy akademickich z całego świata. Działania IATUL skupiają się wokół problematyki związanej z szeroko pojętą informacją naukową i usługami dla użytkowników. Oficjalnego otwarcia IATUL Seminar 2019 dokonała A. Wałek, Dyrektor Biblioteki Politechniki Gdańskiej oraz Anne Horn, Przewodnicząca Międzynarodowego Stowarzyszenia Bibliotek Uniwersyteckich, IATUL. Głównym tematem konferencji były organizacyjne i prawne aspekty Otwartej Nauki – *Organizing the Open Science Framework – Strategies and Legal*

Aspects (program wydarzenia: <https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/programme>). IATUL Seminar odbywa się co roku w innym kraju członkowskim, co nadaje wydarzeniu cykliczny charakter. Przedstawiciele bibliotek akademickich zrzeszonych w IATUL spotykają się w celu wymiany swoich doświadczeń, podsumowania dotychczasowych osiągnięć oraz określenia przyszłych wyzwań. Tegoroczna konferencja zgromadziła ok. 60 osób, reprezentujących ośrodki akademickie z różnych zakątków świata (zob. fot. 2). Wśród uczestników byli nie tylko bibliotekarze i naukowcy, ale także inne osoby zaangażowane w rozwój nauki. IATUL Seminar 2019 było na bieżąco relacjonowane i promowane w mediach społecznościowych BPG na Twitterze i Facebooku (#IATUL19Poland).

Fot. 2. IATUL Seminar 2019

Źródło: Fot. U. Szybowska.

Podczas prezentacji uczestnicy IATUL Seminar 2019 poruszali zagadnienia związane z Otwartymi Danymi i Otwartą Nauką oraz z dobrymi praktykami związanymi z ich wdrażaniem. Prelegenci skupili się w wystąpieniach na takich kwestiach, jak: repozytoria instytucjonalne, dane badawcze i ich zarządzanie, prawo autorskie, Centrum Kompetencji Otwartej Nauki prowadzone przez BPG, projekt MOST DANYCH, projekt MOST Wiedzy oraz promowanie i upowszechnianie dorobku naukowego uczelni.

Do udziału w IATUL Seminar 2019 zgłosili się prelegenci z różnych państw oraz kontynentów (Wielkiej Brytanii, Czech, Kataru, Republiki Południowej Afryki, Stanów Zjednoczonych, Polski). Elisha R.T. Chiware,

reprezentujący Cape Peninsula University of Technology, referat zatytułowany *Multidisciplinary Data Infrastructure for South African Research: Developing a Workforce for a National Data Node* poświęcił kwestiom związanym z tworzeniem i obsługą infrastruktury narodowego centrum danych badawczych Republiki Południowej Afryki. Autorka kolejnego wystąpienia, Cameron Riopelle (Data Services, University of Miami Libraries Chair, IATUL SIG-DATA), zatytułowanego *Building and Maintaining Effective Research Data Services at Academic Libraries: A Case Study of Data Services at the University of Miami* koncentrowała się na problematyce budowania i obsługi centrów kompetencji wspierających badaczy we wszelkich aspektach ich działalności związanych z „otwieraniem” nauki. Alberto Zigoni, Development Director at Mendeley Research Data Management (Elsevier), wygłosił referat *Closing the Loop in Research Data Management: Tracking Data Sharing Practices to Support Institutions and Funders*, w którym przedstawił wyniki swojej analizy dotyczącej praktyk udostępniania danych w celu wspierania instytucji i podmiotów finansujących. O wpływie „otwartości” w nauce mówiła Titia van der Werf (Senior Program Officer at OCLC Research), prezentując wykład *The Effects of the Shift to Open on Research Libraries*. Paul Royster (University of Nebraska-Lincoln) analizował zjawisko widoczności zbiorów w kontekście wydawnictw prowadzonych przez biblioteki oraz repozytoriów instytucjonalnych. Kolejnym interesującym wystąpieniem była prezentacja Lenki Hrdlickovej (Ústřední knihovna / České vysoké učení technické v Praze) na temat DSpace-CRIS, jedyne otwartego systemu do zarządzania danymi związanymi z prowadzeniem badań naukowych (*CRIS – DSpace Interconnection as an Enhancement of an Institutional Repository: A Work in Progress Report*). Jasmine Kirby z Carnegie Mellon University Qatar wygłosiła referat *Designing Undergraduate Data Literacy Instruction with Citizen Science: Expectations vs. Reality*, skupiając się na zagadnieniach związanych z nauką pracy z danymi wśród studentów studiów pierwszego stopnia w kontekście nauki obywatelskiej. Laura Bandura-Morgan z Narodowego Centrum Nauki omówiła zagadnienie dotyczące wprowadzania polityki otwartości do polskiej nauki, skupiając się zasadniczo na Otwartej Nauce i Otwartych Danych (*Towards Open Science – New Policy of the National Science Centre on Open Access and Open Data*). Ruth Mallalieu z The University of Sheffield przedstawiła analizę *Dyrektywy w sprawie praw autorskich (European Copyright Directive)* i jej wpływ na rozwój Otwartej Nauki (*Mining for Gold? The European Copyright Directive and the Implications for Open Science*). Marek Górski, Dorota Buzdygan oraz Dorota Lipińska z Politechniki Krakowskiej wystąpili z referatem *Instytucjonalna*

polityka otwartości i rozwiązania służące jej realizacji. Prelegenci skupili się na zaprezentowaniu polityk otwartości przyjmowanych przez jednostki naukowe i uczelnie ze wskazaniem przykładowych rozwiązań w zakresie instytucjonalnej polityki otwartego dostępu. Grzegorz Cytawa z Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego afiliowanego przy Instytucie Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu poświęcił swój referat tematyce związanej z różnego rodzaju repozytoriami (*Wyzwania w agregowaniu i tworzeniu repozytorium uczelni oraz instytucji naukowych – system SINUS*).

BPG podczas IATUL Seminar 2019 reprezentowali: A. Wałek, koordynator merytoryczny projektu MOST DANYCH, która omówiła m.in. jego założenia i strukturę (tytuł wystąpienia: *Library as an Open Science Hub – GUT Library’s Perspective*), M. Szuflika-Żurawska, lider zespołu Centrum Kompetencji Otwartej Nauki, która scharakteryzowała zakres działalności Centrum Kompetencji w obszarze otwartych danych (tytuł wystąpienia: *Solving the Legal Puzzels – Open Science Competence Center and Legal Issues from Data Management Plans at Gdańsk University of Technology*) oraz Piotr Krajewski i Urszula Szybowska, którzy poruszyli zagadnienie promowania projektu MOST DANYCH w mediach społecznościowych BPG (tytuł wystąpienia: *How to Promote Institutional Repository Among Researchers – Gdańsk University of Technology Library Case*).

Fot. 3. IATUL Seminar 2019

Źródło: Fot. U. Szybowska.

Wydarzeniu towarzyszyła akcja promująca projekt MOST DANYCH. Uczestnicy IATUL Seminar 2019 mogli zapoznać się z materiałami reklamowymi, zasięgnąć informacji na temat samego projektu, a także otrzymać atrakcyjne gadżety konferencyjne (zob. fot. 3).

IATUL Seminar 2019 spotkało się z bardzo ciepłym przyjęciem w międzynarodowym środowisku bibliotek akademickich. Podstawowe cele konferencji, wśród których na plan pierwszy wysunęły się tematy oscylujące wokół takich zagadnień, jak otwartość w publikowaniu wyników badań realizowanych ze środków publicznych, polityka repozytoriów instytucjonalnych, usługi związane z zarządzaniem danymi badawczymi oraz aspekty prawne związane ze zbieraniem, przechowywaniem i wykorzystywaniem danych badawczych zostały zrealizowane.

Tekst wpłynął do redakcji 15 czerwca 2020 r.